

Spreektekst staatssecretaris ter gelegenheid van de overdracht HrMs Karel Doorman op 29 maart te Zeebrugge

Mevrouw, excellentie, dames en heren,

Ik sta hier met pijn in mijn hart, maar ook met trots!

Bij het ondertekenen van het contract eind 2005 hebben we een plechtige belofte gedaan. Het eerste M-fregat zou niet later dan 31 maart 2007 worden afgeleverd, te Den Helder! Dat hebben we gehaald en meer dan dat. Het schip is er niet alleen drie dagen eerder, maar het ligt ook al hier in Zeebrugge. Tekenend voor de manier waarop goede vrienden met elkaar omgaan. U van uw kant heeft al aangegeven dat de Karel Doorman -die straks Leopold 1 heet- mee gaat doen aan de vlootschouw te Vlissingen in het kader van het Michiel De Ruyter-jaar. Dat stellen wij zeer op prijs.

En die prettige samenwerking blijkt uit meerdere voorbeelden. Na de ondertekening van het contract heeft HrMs Karel Doorman een onderhoudsperiode doorlopen bij het Marinebedrijf. Hierbij zijn een aantal technische aanpassingen die NIET in het contract zaten, op verzoek van de Belgische Marine, toch uitgevoerd. Het onderhoud werd gevolgd door een training aan boord. Normaal gesproken is daarbij een overdrachtsbemanning van CZSK aanwezig. In dit geval is er gekeken om bepaalde posities niet door CZSK personeel in te vullen, maar door personeel van de Belgische Marine. Om opleidingskosten voor de Belgische Marine te besparen zijn bovendien geen speciale opleidingen gegeven, maar is gebruik gemaakt van de

bestaande opleidingen. Belgische cursisten kwamen in de open plaatsen van Nederlandse opleidingen.

Kortom het is mede te danken aan de goede verstandhouding dat we hier vandaag op tijd en op een goede wijze deze overdracht kunnen doen.

Ik kan rustig stellen dat De Karel Doorman een prachtige staat van dienst heeft. Sinds de doop door koningin Beatrix in 1988 heeft de Karel Doorman een kleine 500 duizend zeemijlen afgelegd. Dat is 24 keer de wereld rond. In die tijd is het fregat in verschillende vlootverbanden ingezet. Voor de Navo was het onder meer stationsschip van de Nederlandse Antillen, droeg het bij aan de evacuatie van Turkse militairen uit het door anarchie getroffen Albanië in 1997, transporteerde het in 2000 humanitaire middelen naar de Kaapverdische eilanden en voerde het in 2003 patrouilles uit rondom het Arabische schiereiland in het kader van operatie Enduring Freedom. Het schip was daarnaast betrokken bij diverse ceremoniële gelegenheden. Zo bracht Prins Bernhard in februari 1992 een bezoek aan boord om een plaquette van schout-bij-nacht Karel Doorman te onthullen. Verder verrichtte de Doorman in januari 2005 in de Amsterdamse IJhaven de opening van het Sail-Amsterdam-jaar. U zult begrijpen dat wij Nederlanders trots zijn op dit mooie schip en hetgeen zij heeft betekend voor de Nederlandse krijgsmacht.

De Karel Doorman kwam met nog zeven andere Multipurpose-fregatten begin jaren negentig in dienst. De M-fregatten kwamen in de plaats voor de zogenoemde Roofdierklasse-fregatten. De

naamgeving van de nieuwe klasse fregatten kende overigens een opmerkelijk verloop. Aanvankelijk gaf koningin Beatrix toestemming de M-fregatten te vernoemen naar Nederlandse provincies, zoals eerder met een klasse onderzeebootjagers het geval was geweest. Het eerste schip, de huidige Karel Doorman, zou de naam Groningen hebben gekregen. Maar toen kwam er een discussie op gang over de naamgeving. De herinnering aan de moedige strijd van de Koninklijke Marine in de Tweede Wereldoorlog bij de verdediging van het voormalige Nederlands-Indië moest levend worden gehouden.

Daarom werd er voor gekozen het eerste schip te vernoemen naar de vlootvoogd Karel Doorman. Deze vlagofficier was het voorbeeld geweest van standvastig optreden in de strijd tegen Japan.

Dat de Belgische marine er voor kiest de M-fregatten te vernoemen naar de eerste vorst en diens vrouw, onderstreept het belang dat ook u hecht aan de schepen. In de tijd van Leopold 1 waren we nog niet zo aardig voor elkaar. Amper twee weken nadat de koning in België was aangekomen in 1831, werd het land binnengevallen door de Nederlanders. Al hoewel, op maritiem-niveau werkten we daarvoor toch samen. Vanaf het einde van de zestiende eeuw tot aan de Bataafs-Franse tijd bestond de zeemacht van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden uit vijf admiraliteiten. Op de schepen van deze vijf marines waren vaak zeelieden uit de Zuidelijke Nederlanden. Dit was met name het geval bij vaartuigen van de admiraliteit Zeeland. Tijdens de zestiende en zeventiende eeuw kon het percentage “Belgen” aan boord van Zeeuwse oorlogsschepen oplopen tot meer dan tien procent van de bemanning. We kunnen

dus spreken van een natuurlijk gegroeide samenwerking tussen onze zeemachten! Want na de Tweede Wereldoorlog kwam het in NAVO-verband tot nog intensievere samenwerking tussen de beide marines. Zo voeren Belgische en Nederlandse schepen eendrachtig samen in NAVO-eskaders in de Atlantische regio. In de jaren '70 verzorgden de beide marines samen opleidingen. Na de val van de muur kwam er een commando van de Admiraal Benelux. Nederland en België zijn hierbij wisselend Admiraal Benelux en plaatsvervangend Admiraal Benelux. Deze samenwerking stelt ons in staat nog efficiënter om te gaan met personeel en materieel.

Belgie en Nederland streven er naar in de toekomst nauw samen te blijven werken bij het onderhoud, de instandhouding en het opwerken van de M-fregatten. De landen hebben aangegeven qua samenstelling van de schepen zo veel mogelijk gelijk te houden. Ook de andere kopers van onze M-fregatten, Chili en Portugal raadplegen we over samenwerking.

De HrMs Karel Doorman is zonder twijfel ook bij u in goede handen!

Ik heb begrepen dat de eerste reis van de Leopold 1 naar de Oost gaat. Vietnam, Sri-Lanka, de Straat van Malakka. Het gebied waar Karel Doorman zijn sporen verdiende. Deze eerste "show the flag"-operatie betekent een uitgelezen kans eens goed kennis te maken met het schip.

Ik wens de bemanning een behouden vaart!